

Prima instanță Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Judecător: Constantin Roșca
Dosar nr. 2ac-507/19
Judecătoria Chișinău, sediul Centru

DECIZIE

05 noiembrie 2019
Chișinău

mun.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecătorii

Aliona Danilov
Ion Secrieru și Iurie Cotruță

Examinând fără citarea părților, cererea de apel declarată de SRL "Rodals", împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 23 aprilie 2019, în cauza civilă la cererea cu valoare redusă înaintată de SRL "Rodals" împotriva SC "Megavil Grup" SRL privind încasarea cheltuielilor de judecată.

c o n s t a t ă :

La data de 20 decembrie 2018, S.R.L. "Rodals" s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către S.C. "Megavil Grup" S.R.L. privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 9670,20 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 23 octombrie 2015 a încheiat cu avocatul Daniel Cobzac contractul nr.23/10 cu privire la acordarea serviciilor de asistență juridică în cadrul cauzei civile nr.2c-404/2018, la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. "Rodals" împotriva S.C. "Megavil Grup" S.R.L. privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, compensarea cheltuielilor de judecată, care urmează a fi concretizate pe parcursul procesului.

Susține că deoarece hotărârea nominalizată a fost pronunțată în aceeași zi cu examinarea cererii în temeiul art. 182⁵ din Codul de procedură civilă, reclamantul a fost în imposibilitate să prezinte confirmarea cheltuielilor de asistență juridică acordate de către avocatul Daniel Cobzac și suportate de reclamantă.

Astfel, în temeiul bonului de plată nr.288 din 02.08.2018, a achitat din cont propriu suma de 9670,20 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, sumă pe care o consideră reală, necesară și rezonabilă, motiv pentru care solicită de a fi încasată din contul pârâtei.

Iar, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 septembrie 2018 acțiunea a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul S.C. "Megavil Grup" S.R.L. în beneficiul S.R.L. "Rodals" a datoriei în sumă de 61296,69 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 364,22 lei, taxa de stat în mărime de 1849,82 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 aprilie 2019, acțiunea cu valoare redusă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui S.C. "Megavil Grup" S.R.L. în beneficiul S.R.L. "Rodals" a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15000 lei, cu restituirea taxei de stat în mărime de 291 lei, achitată de S.R.L. "Rodals" în baza ordinului de plată nr.81785 din 17 decembrie 2018, în rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 23 mai 2019, S.R.L. "Rodals" a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia în partea respingerii pretențiilor, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de apel, a reiterat motivele invocate în cererea de chemare în judecată, suplimentar a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond în partea respingerii pretențiilor, în condițiile în care concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, motiv pentru care o consideră neîntemeiată, pasibilă de a fi casată în partea contestată.

Prin urmare, instanța de fond eronat a admis doar parțial acțiunea, or conform art.96 din CPC le sumele solicitate cu titlu de cheltuieli de asistență juridică sunt reale, necesare și rezonabile.

Studiind cererea de apel în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră necesar de respinge cererea de apel și a menține hotărârea instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art.276² alin. (1) CPC, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Conform art.276³ alin.(1)–(3)CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră reieșind din împrejurările cauzei precum că nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi dată odată cu fondul.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art.172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă.

Potrivit art.276⁴ alin.(1), (2) CPC, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multor aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța reține că în conformitate prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Conform prevederilor art.94 alin.(1), (3) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii.

În conformitate cu art.96 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistentă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În corespundere cu prevederile alin.(1¹) ale aceluiași articol, cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit art.82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art.90 din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte:

- a) sumele plătite martorilor, interpreților, experților și specialiștilor;
- b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la fața locului;
- c) cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată;
- d) cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participanți la proces în legătură cu prezentarea lor în instanță;
- e) cheltuielile suportate de cetățenii străini și de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel;
- f) cheltuielile de căutare a pârâtului;
- g) cheltuielile de efectuare a expertizei;
- h) cheltuielile de executare a actelor judiciare;
- i) cheltuielile de asistență juridică;**
- j) cheltuielile de declarare a insolvenței;
- k) compensațiile pentru timpul de muncă pierdut;
- l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.

În temeiul art.60 alin.(1) și alin.(2) al Legii cu privire la avocatură nr.1260 din 19.07.2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Potrivit pct.16 al Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

La caz, Colegiul reține și jurisprudența CEDO contra Moldovei (cauza Boicenco vs Moldova), potrivit căreia Curtea a considerat drept motivate costurile și cheltuielile reclamantului ca fiind necesare, realmente angajabile și rezonabile ca mărime, reieșind din copia contractului de asistență juridică, încheiat între client și avocat, în care a fost stabilit costul unei ore de lucru a avocatului, copiile

chitanțelor bancare, care confirmă plata achitată avocatului și listele, prin care au fost argumentate numărul orelor petrecute la soluționarea litigiului.

Potrivit art.3 al Legii taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, taxa de stat constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 și nu mai mult de 25000 de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 de la persoanele juridice.

Din materialele cauzei, Colegiul civil atestă că la data de 23 octombrie 2015, S.R.L. "Rodals" a încheiat cu avocatul Daniel Cobzac **contractul nr.23/10 cu privire la acordarea serviciilor de asistență juridică în cadrul cauzei civile nr.2c-404/2018**, la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. "Rodals" împotriva S.C. "Megavil Grup" S.R.L. privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, compensarea cheltuielilor de judecată, iar în corespundere cu **acordul adițional nr.32 din 16 mai 2018** la contractul nominalizat a fost negociat și stabilit un onorariu în mărime de 500 euro.

Potrivit copieii ordinului de plată nr.288 din 02 august 2018, pentru servicii juridice acordate de către avocatului Daniel Cobzac, din contul reclamantei S.R.L. "Rodals" au fost încasați 9670,20 lei cu titlu de onorariu (f.d.17).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 septembrie 2018 acțiunea a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul S.C. "Megavil Grup" S.R.L. în beneficiul S.R.L. "Rodals" a datoriei în sumă de 61296,69 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 364,22 lei, taxa de stat în mărime de 1849,82 lei.

La data de 20 decembrie 2018, S.R.L. "Rodals" s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către S.C. "Megavil Grup" S.R.L. privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 9670,20 lei.

În temeiul cererii depuse la 24 septembrie 2018, S.R.L. "Rodals" a refuzat soluționarea litigiului pe cale amiabilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 aprilie 2019, acțiunea cu valoare redusă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui S.C. "Megavil Grup" S.R.L. în beneficiul S.R.L. "Rodals" a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15000 lei, cu restituirea taxei de stat în mărime de 291 lei, achitată de S.R.L. "Rodals" în baza ordinului de plată nr.81785 din 17 decembrie 2018, în rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 23 mai 2019, S.R.L. "Rodals" a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia în partea respingerii pretențiilor, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Raportând dispozițiile normelor suscitade la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu

circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond corectă.

În acest sens, Colegiul atestă că interesele reclamantei S.R.L. "Rodals" în temeiul contractului nr.23/10 cu privire la acordarea serviciilor de asistență juridică au fost reprezentate în cauza sus enunțată de către de avocatul Daniel Cobzac, acțiunea a fost admisă, ceea ce generează obligația de plată a pârâtei S.C. "Megavil Grup" S.R.L. în vederea compensării cheltuielilor de judecată reclamantei în măsura în care acestea au fost necesare, reale și rezonabile.

Totodată, Colegiul atestă că pentru justificarea cheltuielilor de judecată în legătură cu acordarea asistenței juridice de către avocatul Daniel Cobzac a fost prezentat bonul de plată nr.288 din 02 august 2018, potrivit căruia avocatului i s-a achitat suma de 9960,20 lei (f.d.17).

În această ordine de idei, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente:

a) dovada achitării onorariilor avocaților, copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată;

b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație;

c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Conform recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică aprobate prin decizia nr.2 a Consiliului Uniunii Avocaților din 30.03.2012, în continuare recomandări, la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont și de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță.

Potrivit aceluiași recomandări este stabilit un model-tip de raport privind activitatea avocatului în care urmează a fi indicate descrierea activității, data efectuării acesteia, timpul cheltuit pentru efectuarea acestor activități și rata (tariful) pentru efectuarea unor astfel de acțiuni.

Concomitent, ține de relevat și jurisprudența CEDO, potrivit căreia de asemenea se cere o dare de seamă cu privire la lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse și timpul cheltuit pentru acestea, astfel încât neprezentarea dării de seamă a dus la respingerea pretenției cu privire la costuri și cheltuieli (cauza Lupăcescu și alții c. Moldovei, hotărârea din 21/03/2006, § 40 și Amihalachioaie c. Moldovei, hotărârea din 20/04/2004, § 47).

Prin urmare, avocatul Daniel Cobzac nu a prezentat în acest sens un calcul desfășurat al sumei solicitate drept onorariu și nici nu a indicat acțiunile efectuate de avocatul Daniel Cobzac în vederea acordării asistenței juridice precum și timpul

cheltuit pentru efectuarea acestor acțiuni, ceea ce justifică soluția instanței de fond de încasare parțială a onorariului în sumă de 1500 lei.

Mai mult decât atât, având în vedere complexitatea speței deduse judecării precum și numărul de ședințe la care a participat efectiv avocatul, Colegiul reține că suma de 9670,20 lei pentru serviciile de asistență juridică este una într-adevăr exagerată, iar cheltuielile suportate nu au fost realmente rezonabile ca mărime.

Or, în sensul normelor legale citate supra, pentru ca instanța să oblige partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de judecată, urmează ca acestea să fie probate, situație care în speță nu se atestă.

În această ordine de idei, reieșind din dovezile prezentate de către avocatul reclamantei în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil conchide ca fiind corectă soluția instanței de fond cu referire la admiterea cheltuielilor de judecată parțial ca fiind o sumă reală, necesară și rezonabilă, or în speță s-a constatat că reclamanta apelantă a făcut dovada suportării acestora.

Conform art.1 al Legii taxei de stat - **taxa de stat** este suma percepută de către organele de stat, împuternicite special pentru acest fapt, de la persoanele fizice și juridice, în ale căror interese sânt exercitate acțiuni sau eliberate documente de importanță juridică.

Potrivit dispozițiile art.2 alin.(1) ale Legii enunțate, taxa de stat se încasează pentru cererile de chemare în judecată, pentru cererile terților care au revendicări de sine stătătoare, pentru cererile cu privire la litigiile precontractuale, pentru cererile (plângerile) vizând cauzele cu procedură specială, pentru plângerile de apel și de recurs, pentru cererile de revizuire, precum și pentru eliberarea de către instanța judecătorească a copiilor (duplicatelor) de pe documente;

În corespundere cu art.85 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile sunt scutiți reclamanții în acțiunile privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procesele civile anterioare, indiferent de calitatea procesuală în aceste procese.

În temeiul art.7 al Legii taxei de stat, taxa de stat plătită urmează a fi restituită parțial sau integral în cazul:

1) achitării taxei într-o mărime mai mare decât cea prevăzută de legislația în vigoare;

2) restituirii cererii (plângerii) sau refuzului de a primi;

3) încheierii procedurii când cauza nu ține de competența instanței judecătorești, precum și în cazul în care persoana interesată nu a respectat procedura soluționării extrajudiciare a litigiului stabilită pentru această categorie de cauze și când acțiunea a fost depusă de către o persoană incapabilă;

4) refuzului persoanei care a plătit taxa pentru întocmirea sau primirea documentelor până la adresarea în instituția respectivă;

5) anulării în modul stabilit a hotărârii instanței judecătorești respective, dacă taxa de stat a fost deja încasată la buget;

6) achitării taxei de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei cu acordul comun al soților, care nu au copii minori, dacă desfacerea căsătoriei nu a avut loc în legătură cu împăcarea soților sau neprezentarea a unuia din ei;

7) refuzului de satisfacere a cererii privind renunțarea la cetățenia Republicii Moldova și eliberarea pașaportului de străinătate, precum și în cazul refuzului cetățeanului de a pleca peste hotare până la primirea permisului pentru plecare;

71) finalizării procesului de mediere prin tranzacție asupra tuturor pretențiilor sau cu împăcarea parțială a părților asupra pretențiilor patrimoniale, în cuantumul și în condițiile prevăzute la art.39 din Legea nr.137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere;

8) în alte cazuri, stabilite de legislația Republicii Moldova.

Restituirea taxei de stat se efectuează luându-se în considerare indexarea prețurilor cu condiția că cererea a fost depusă în organul care a încasat taxa de stat pe parcursul a trei ani din ziua trecerii ei la buget.

Potrivit art.89 alin.(1) lit. a) CPC, taxa de stat plătită se restituie, parțial sau integral, în cazul depunerii într-o sumă mai mare decât cea prevăzută de legislația în vigoare.

Conform aliniatului (3) al aceluiași articol, restituirea taxei de stat se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii.

În sensul normelor legale sus indicate, Colegiul califică ca fiind corectă soluția instanței de fond și în privința restituirii taxei de stat în mărime de 291 lei, or în temeiul ordinului de plată nr.81785 din 17 decembrie 2018, SRL "Rodals" a achitat taxa de stat în cuantum de 291 lei (f.d.1) în pofida faptului că este scutit prin lege de achitarea acesteia.

Prin urmare, în condițiile în care la caz sunt întrunite dispozițiile art.89 alin.(1) lit. a) CPC, neexistând impedimente pentru restituirea taxei de stat achitată în procesul dat, este justificată restituirea taxei de stat achitate în plus.

În consecință, având în vedere că argumente sau dovezi noi, care au importanță pentru soluționarea cauzei, la declararea cererii de apel nu au fost indicate și nici prezentate, în sensul prevederilor legale sus indicate, reieșind din specificul acțiunii, instanța de apel constată că instanța de fond, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, just a ajuns la concluzia admiterii parțiale a pretențiilor privind compensarea cheltuielilor de judecată.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului European, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Mării

Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea cauzelor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Din considerație enunțate, dat fiind că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar argumentele invocate în cererea de apel sunt neîntemeiate, fiind combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul Civil consideră necesar de a respinge apelului declarat și a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art.276 ⁴, art.385, lit. a), 389, 390, 429 alin.(4) CPC, Colegiul Civil comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de SRL "Rodals".

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 aprilie 2019, în cauza civilă la cererea cu valoare redusă înaintată de SRL "Rodals" împotriva SC "Megavil Grup" SRL privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței

Judecător

Judecător

Aliona Danilov
Cotruță

Ion Secieru

Iurie